Súd:	Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka:	7C/254/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7616212276
Dátum vydania rozhodnutia:	27. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Darina Puklušová
ECLI:	ECLI:SK:OSSN:2017:7616212276.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, samosudkyňa JUDr. Darina Puklušová, v právnej veci žalobcov: 1./ F. S., T.. XX. X. XXXX, H. I. XXXX/X, XXX XX G. T. D., 2./ S. S., T.. XX. X. XXXX, trvale bytom I. XXXX/X, XXX XX G. T. D., žalobkyne 1,2 právne zastúpené JUDr. Ivetou Fabianovou, advokátkou so sídlom Štefánikovo nám. 5, 052 01 Spišská Nová Ves, 3./ I.. U. S., T.. XX. X. XXXX, trvale bytom I. XXXX/X, XXX XX G. T. D., proti žalovaným: 1./ Š.U. C., T.. X. XX. XXXX, trvale bytom N. Č.. XXXX/X, XXX XX G. T. D., 2./ GAJAS, s. r. o., Spišská Nová Ves, IČO: 31 736 556, so sídlom Za Hornádom 13, 052 01 Spišská Nová Ves, právne zastúpený JUDr. Dášou Bajanovou, advokátkou so sídlom Spišská Nová Ves, Starosaská 3, 3./ Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., IČO: 00 151 700, so sídlom Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, o náhradu pozostalostnej úrazovej renty a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní v 1., 2. a 3. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 10.000,- eur, žalobcom v 2. a 3. rade každému po 8.000,- eur, teda spolu sumu vo výške 26.000,- eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého a tretieho zo žalovaných.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamieta.

III. Žalovaní v 1., 2. a 3. rade sú povinní zaplatiť štátu spoločne a nerozdielne na účet tunajšieho okresného súdu náhradu súdneho poplatku vo výške 1.560,- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa svojou žalobou podanou na tunajší okresný súd dňa 16. 8. 2016 domáhali od žalovaných v 1. až 3. rade zaplatenia sumy 1.217.080,- eur s prísl. - pozostalostnej úrazovej renty, a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch titulom ochrany osobnosti (porušenia práva na súkromný život) spôsobenej žalobcom ako blízkym osobám obeti usmrtenej pri dopravnej nehode. Zároveň požadovali náhradu vzniknutých trov konania.

2. V odôvodnení návrhu uviedli, že žalobkyňa v 1. rade bola manželkou a žalobcovia v 2. a 3. rade deťmi nebohého V. S., nar. XX. X. XXXX, zomr. XX. X. XXXX. Nakoľko žalobca v 3. rade, teda syn U. je maloletý, v konaní bol zastúpený zákonnou zástupkyňou - matkou F. S..

3. Nebohý V. S. zomrel na následky zranení, ktoré mu boli spôsobené pri dopravnej nehode, pri ktorej došlo k zrážke s motorovým vozidlom, ktoré viedol žalovaný v 2. rade. Rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves pod sp. zn. 4T/125/2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24. 11. 2015, bola

schválená dohoda o vine a treste uzavretá medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry v Spišskej Novej Vsi a poistencom - obvineným Š. C., ktorý bol uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona s použitím § 138 písm. h/ Trestného zákona, na skutkovom základe v rozsudku uvedenom, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov, ktorý výkon bol podmienečne odložený so skúšobnou dobou v trvaní 24 mesiacov a zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel v trvaní 48 mesiacov.

4. Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku vyššie popísaným trestným rozkazom boli poškodené F. S., Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. Bratislava a Sociálna poisťovňa, pobočka v Spišskej Novej Vsi, odkázané s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

5. Žalobcovia boli v konaní zastúpení právnou zástupkyňou, ktorá v odôvodnení návrhu citovala ustanovenia § 427 Občianskeho zákonníka a ustanovenia § 1 ods. 1, § 4 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, 2 Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Konštatovala, že dopravná nehoda bola spôsobená prevádzkou nákladného motorového vozidla zn. Liaz, ev. č. G. XXX Z. s prívesom pracovného stroja, ktorý viedol žalovaný v 1. rade. Tento bol rozsudkom tunajšieho súdu uznaný vinným za spáchanie prečinu usmrtenia. Tým, že k zásahu do osobnostných práv došlo v dôsledku protiprávneho konania žalovaného v 1. rade, je daná jeho pasívna legitimácia v konaní o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy.

6. Držiteľom - prevádzkovateľom nákladného motorového vozidla zn. Liaz, ev. č. G. XXX Z. bol v čase dopravnej nehody žalovaný v 2. rade, z čoho vyplýva jeho pasívna legitimácia. Poisťovateľom z titulu povinného zmluvného poistenia žalovaného v 2. rade bola Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., čím je daná pasívna legitimácia žalovaného subjektu označeného v 3. rade.

A/ Pozostalostná úrazová renta

7. S poukazom na ustanovenie § 92 ods. 1 až 4, § 93 ods. 1 až 3 zákona č. 461/2003 Z. z. (Zákona o sociálnom poistení) a § 62 ods. 1 až 3 Zákona o rodine sa žalobcovia v zmysle ustanovení § 448 Občianskeho zákonníka domáhajú od žalovaných pozostalostnej úrazovej renty, na určenie výšky ktorej navrhli, aby súd ako predbežnú vyriešil otázku výšky výživného na deti nebohého V. S., ktoré boli v čase smrti obe maloleté, a výšku príspevku na výživu manželky nebohého, teda žalobkyne v 1. rade, nakoľko nárok na pozostalostnú úrazovú rentu vzniká len v prípade právoplatného rozhodnutia súdu o vyživovacej povinnosti poškodeného, pričom táto musí existovať v čase jeho úmrtia.

8. K výške pozostalostnej úrazovej renty žalobkyne uviedli, že za života nebohého nedošlo k stanoveniu jeho vyživovacej povinnosti voči deťom, pričom táto povinnosť vyplýva z § 62 a nasl. Zákona o rodine. Navrhli aby teda súd určil výšku mesačného výživného nebohého V. S. voči žalobcom v 1. až 3. rade ku dňu jeho smrti, od ktorého sa bude následne odvíjať výška jednotlivých mesačných pozostalostných úrazových rent.

9. K tomu uviedli, že nebohý V. S. bol v čase úmrtia živnostník, vykonával stavebné práce a náklady na domácnosť uhrádzal výlučne on. Jeho čistý príjem bol vo výške 800,- až 1.200,- eur mesačne. Z toho boli uhrádzané náklady na bývanie 227,- eur mesačne, 64,- eur platba za elektrinu, 45,- eur plyn, 12,- eur televízia, 30,- eur internet a pevná linka. Ďalšie výdaje boli spojené s pôžičkami Quatro vo výške 15,- eur mesačne za televízor, 10,- eur za chladničku, 9,96 eur za nábytok, Slovenské kreditné karty, Home Credit splácané vo výške 28,- a 30,- eur mesačne a hypotéka v sume 117,- eur mesačne.

10. Maloletá S. bola v čase podania žaloby žiačkou 2. triedy na Hotelovej akadémii v Spišskej Novej Vsi, odbor manažment regionálneho cestovného ruchu, pričom v tomto odbore plánuje pokračovať aj na vysokej škole. Ako študentka mala vynikajúci prospech s vyznamenaním, po úmrtí otca prežívala a prežíva psychickú traumu, následkom čoho sa jej prospech výrazne zhoršil. Tento sa ustálil po vyhľadaní odbornej pomoci psychológa a psychiatra, takže opäť dosahuje vynikajúce výsledky. K štúdiu potrebuje počítač, internet. Nakoľko bol zakúpený skôr, treba jej zakúpiť výkonnejší model. Vlastní mobilný telefón, ktorý jej darovala teta, kde mesačne dobíja paušál v sume 5,- eur. Je to už starší model, mnohé funkcie už nefungujú.

11. Jej bežné výdaje na zakúpenie pomôcok do školy sa pohybujú vo výške 50,- - 60,- eur, pričom v 3. ročníku bude nutné jej zakúpiť rovnošatu za účelom odbornej praxe. Za života otca jej tento poskytol dostatok financií na zakupovanie značkového ošatenia, kozmetiky, a módnych doplnkov. Takéto náklady predstavujú mesačne sumu 150,- eur. Stravuje sa doma, pričom mesačné výdaje na výživu sú vo výške 100,- eur. Náklady na hygienu sú mesačne vo výške 50,- eur. Má problémy s chrbticou, s čím je spojená potreba plávania, s čím sú spojené ďalšie výdaje.

12. Maloletý U. je žiakom 8. triedy Špeciálnej základnej školy v Spišskej Novej Vsi. Od útleho veku mal zdravotné problémy so štítnou žľazou a imunitou, je astmatik. Pravidelne navštevuje odborné ambulancie, s čím sú spojené náklady na cestovné pri návšteve lekára v Poprade, kde chodieva 4-krát ročne, pričom náklady na jednu cestu predstavujú cca 5,- eur. Mesačne berie lieky za 20,- eur, a to na imunitu a na astmu. Za života otca plánovali cestu k moru, čo však po jeho smrti už nebude možné. Náklady na bežné školské pomôcky sú mesačne vo výške 20,- eur. Za života otca náklady na oblečenie maloletému U. boli vo výške 150,- eur, na hygienu 40,- eur. Maloletý U. sa vo voľnom čase venuje futbalu, na čo sa mu zakupuje športové oblečenie za 40,- eur ročne. Ako jeho sestra vlastní mobilný telefón, ktorý dostal od tety, je však už zastaralý, pričom matka mu kredit dobíja za 6,- eur raz za tri mesiace.

13. Za života otca tento pravidelne obom maloletým deťom uhrádzal sporenie v Prvej stavebnej sporiteľni, a. s. Po jeho smrti matka na sporenie neprispieva, nakoľko nemá z čoho.

14. S poukazom na vyššie uvedené žalobcovia navrhli, aby pri posúdení výšky výživného súd určil, že nebohý V. S. mal v čase svojho úmrtia vyživovaciu povinnosť voči svojím deťom a manželke. Navrhli, aby súd rozsudkom určil, že V. S. je povinný prispievať na výživu žalobkyni v 1. rade sumou 1.000,- eur mesačne, žalobkyni v 2. rade sumou 120,- eur mesačne a žalobcovi v 3. rade sumou 100,- eur mesačne. Po takto vyriešenej predbežnej otázke si ďalej uplatňujú žalobcovia v 1. až 3. rade úrazovú rentu za obdobie od úmrtia poškodeného ku dňu podania žaloby, teda od 12. 6. 2015 do 12. 8. 2016.

15. Žalobkyňa v 1. rade si uplatňuje pozostalostnú úrazovú rentu vo výške 1.000,- eur mesačne, žalobca v 2. rade pozostalostnú úrazovú rentu vo výške 120,- eur mesačne a žalobca v 3. rade vo výške 100,- eur mesačne, ktoré budú splatné vždy k 12. dňu v mesiaci za obdobie od 12. 6. 2015 do podania žaloby, teda do 12. 8. 2016, ktorá u žalobkyne v 1. rade je vyčíslená na sumu 14.000,- eur, žalobkyne v 2. rade 1.680,- eur, a žalobcu v 3. rade 1.400,- eur a následne jednotlivé mesačné pozostalostné úrazové renty, ktoré budú v budúcnosti splatné od septembra 2016 u žalobkyni v 1. rade doživotne a u žalobcov v 2. a 3. rade, kým sa dieťa nebude schopné samo živiť.

B/ Náhrada nemajetkovej ujmy

16. Okrem vyššie popísaného nároku sa žalobcovia ďalej domáhali náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 11, § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, k čomu citovali čl. 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. 4. 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a na čl. 1 ods. 1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS z 30. 12. 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel doplnenej smernicou EP a Rady 2005/14/ES z 11. 5. 2005 a čl. 1 ods. 1 tretej smernice Rady 90/223/EHS zo 14. 5. 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenej prevádzkou motorových vozidiel. Podľa vyššie uvedeného sa poistenia zodpovednosti za predmetnú škodu majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obeti usmrtenej pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatnené v spore vo veci samej.

17. Žalobca ďalej poukázal na znenie rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/228/2012 zo dňa 26. 9. 2013, strana 10, v ktorom sa okrem iného uvádza: „ak podľa okolností konkrétneho prípadu zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla prevádzkovateľ vozidla poškodenému, zodpovedá tento prevádzkovateľ aj za nemajetkovú ujmu spôsobenú na chránených osobnostných právach fyzickej osoby“.

18. Žalobkyňa v 1. rade v žalobe uviedla, že so svojím manželom - nebohým V. S., viedla usporiadaný spôsob života, ich manželstvo bolo harmonické, bez akýchkoľvek hádok a nezhôd. Nebohý bol jediným živiteľom rodiny, pričom spoločne vychovali dve maloleté deti. V dôsledku tragédie došlo k intenzívnemu zásahu do duševnej oblasti a súkromia žalobcov, pričom vzťahy medzi žalobcami a nebohým boli harmonické.

19. Manželka nebohého v odôvodnení návrhu ďalej uviedla, že jej manžel bol veľmi dobrý človek, čestný a pracovitý. Každému pomáhal a žil doslova len pre svoju rodinu. Medzi ľuďmi bol veľmi obľúbený. Mal veľa známych, nielen v obci, ale aj mimo nej. Ľudia si ho vážili ako človeka. Nikdy nevedel povedať: „Nedám, nepomôžem." Bol športovec, futbalista, robil rozhodcu. Trénoval dospelých chlapov vo futbale, aj žiakov. Mal mnoho známych z podnikateľského okolia. Ako manžel bol veľmi dobrý. Spoznali sa vo veku, keď žalobkyňa mala 16 rokov a nebohý 21 rokov na rómskej zábave. Zaľúbili sa a po ročnej známosti sa zosobášili. Bol jej všetkým, oporou, pomáhal jej s deťmi, s ktorými mal dobrý vzťah. Bol dobrý človek, nikdy na ňu nezvýšil hlas, nenadával jej, nekarhal ani deti. Žalobkyňa počas spolužitia s ním nemala žiadnu kamarátku, lebo on jej bol kamarátom, manželom, otcom jej detí, ktorým dával všetku lásku. Maloletú S. mal za princeznú, pomáhal jej pri učení. S oboma deťmi riešil bežné problémy. Deti ho zbožňovali. Mal vynikajúci vzťah aj s rodičmi žalobkyne, s jej súrodencami a celou jej rodinou.

20. Žalobkyňa podrobne popísala udalosti v deň, kedy sa nehoda stala a v deň, kedy sa dozvedela o smrti manžela, kedy ona aj s deťmi zažili šok a bola privolaná záchranka, ktorá im poskytla ukľudňujúce lieky. V šoku boli aj ľudia zo sídliska, kde bývajú u rodičov v spoločnom byte. Nevedeli pochopiť, čo sa to stalo. Po smrti otca syn U. to prežíval veľmi ťažko. Nechcel navštíviť psychológa, ale uzavrel sa do seba. Každý večer chodieval na cintorín a tam plakal. Matke povedal, že ide vonku, ale od dcéry sa dozvedela, že syn bol na cintoríne. Matka s maloletou S. stále navštevujú psychológa a psychiatra.

21. V závere odôvodnenia žaloby žalobkyňa uviedla, že so stratou manžela sa nikdy nevyrovná. Za jeho života žili na vysokej životnej úrovni. Teraz sa nemá s kým porozprávať, zostala na všetko sama. Sama musí zabezpečiť rodinu po finančnej stránke. Stratou manžela stratila aj jeho rodinu, nakoľko vníma, že už je pre nich cudzí človek a nemôže od nich ani nič žiadať. Má zničený celý život. Aj keď sa akokoľvek snaží, budúcnosť deťom sama nevie zabezpečiť. Poberá vdovský príspevok a sirotské, avšak ako rodič chce čo najlepšie pre svoje deti, a preto podala predmetnú žalobu.

22. S poukazom na vyššie uvedené žalobcovia navrhujú, aby súd konečným rozsudkom určil žalovaným v 1., 2. a 3. rade (I., II. a III. výrokom žaloby) povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, a to žalobkyni 14.000,- eur, žalobkyni v 2. rade sumu 1.680,- eur, žalobcovi v 3. rade 1.400,- eur a to titulom zmeškanej pozostalostnej úrazovej renty.

23. IV., V. a VI. výrokom žaloby aby súd určil žalovaným v 1., 2. a 3. rade žalobkyni v 1. rade zaplatiť pozostalostnú úrazovú rentu vo výške 1.000,- eur mesačne počnúc septembrom 2016 doživotne, žalobkyni v 2. rade pozostalostnú úrazovú rentu vo výške 400,- eur mesačne počnúc mesiacom september 2016, až kým sa nebude schopná živiť a žalobcovi v 3. rade pozostalostnú úrazovú rentu vo výške 400,- eur počnúc mesiacom september 2016, až kým nebude schopný sa sám živiť.

24. Výrokom v VII., VIII. a IX. rade sa žalobcovia domáhali, aby súd určil žalovaným v 1., 2. a 3. rade solidárne zaplatiť žalobkyni v 1. rade spolu sumu 1.200.000,- eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (každým osobitným výrokom 3x po 400.000,- eur) titulom nemajetkovej ujmy.

25. Žalobcovia spolu s návrhom predložili súdu dôkazné listiny, a to výpis z obchodného registra žalovaných v 2. a 3. rade, sobášny list žalobkyne a nebohého V. S., rodné listy detí, úmrtný list V. S., kópiu rozsudku sp. zn. 4T/125/2015, potvrdenie o návšteve školy žalobcov v 1. a 2. rade s priloženými dokladmi o zakupovaní tovaru do rodiny (oblečenie, školské potreby), doklady o platbách adresovaných Slovak Telekomu, a. s.

26. Žalobcovia v doplňujúcom vyjadrení k návrhu uviedli, že poškodený v čase úmrtia bol živnostník, vykonával stavebné a zemné práce, k čomu predložili daňové priznania za rok 2014 a 2015. Ďalej predložili doklad o evidencii žalobkyne v 1. rade na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny ako uchádzačky o zamestnanie, ktorá v čase úmrtia manžela nemala žiaden príjem a nepoberala ani dávku v nezamestnanosti.

27. Žalovaný v 1. rade v písomnom vyjadrení k žalobe uviedol, že s nárokom žalobcov v celom rozsahu nesúhlasí, nakoľko v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. má povinnosť vzniknutú škodu na zdraví a nákladov pri usmrtení znášať poisťovateľ a nie on, ako žalobcami označený žalovaný v 1. rade.
K nároku na pozostalostnú úrazovú rentu uviedol, že tento nárok vzniká len pri usmrtení v dôsledku pracovného úrazu, choroby z povolania a nie následkom smrti pri dopravnej nehode, na ktorej mal značný podiel aj poškodený. K nároku manželky na pozostalostnú rentu dodal, že táto sa má zamestnať a k otázke výšky príjmu poškodeného sa vyjadriť nevedel.

28. Nesúhlasil s výškou nárokovanej nemajetkovej ujmy s tvrdením, že požadovaná suma je astronomická a podľa zistení z verejne dostupných zdrojov by sa jednalo o najvyššiu sumu vyplatenú v histórii novodobého súdnictva v SR. K základu uvedeného nároku sa nevyjadril. Predložil súdu dôkazy, ktorými preukazoval svoje majetkové, zárobkové a sociálne pomery, potvrdenie Ústredia Sociálnej poisťovne Bratislava z 3. 12. 2015, ktorým preukázal, že poberá starobný dôchodok od 1. 1. 2016 vo výške 425,- eur. Predložil platobné doklady SIPO II, ktorými preukazoval inkasné platby za elektrinu, rozhlas, plyn spolu vo výške 35,52 eur a doklad Bytového družstva Spišská Nová Ves o mesačných zálohových platbách súvisiacich s výkonom správy mesačne vo výške 119,08 eur. Predložil rozhodnutie Mesta Spišská Nová Ves o platení poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady ročne vo výške 32,14 eur a rozhodnutie o platení dane z nehnuteľností ročne vo výške 14,28 eur. Ďalej predložil doklady preukazujúce splácanie úverov voči Home Credit Slovakia, a. s. vo výške 181,- eur mesačne (výška úveru 7.000,- eur).

29. Žalovaný v 2. rade v konaní zastúpený advokátkou v písomnom vyjadrení súdu doručenom dňa 29. 9. 2016 (čl. 101 spisu) navrhoval žalobu voči nemu v celom rozsahu zamietnuť ako nedôvodnú.

30. A/ K nároku na vyplatenie pozostalostnej úrazovej renty pre žalobcov v 1. až 3. rade namietal procesný postup, aký navrhuje právna zástupkyňa žalobcov, žeby mal byť vydaný rozsudok v konaní o predbežnej otázke, nakoľko podľa platného Civilného sporového poriadku nie je takýto postup možný, teda, aby súd k tejto povinnosti zaviazal V. S., nakoľko tento je už nebohý, a teda nemôže byť účastníkom konania. Ďalej s poukazom na citáciu § 92 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v platnom znení poukázal na to, že zo strany Sociálnej poisťovne, Ústredia v Bratislave dochádza k vyplácaniu vdovského a sirotského dôchodku, pretože uvedené vyplýva z refundácie, ktoré uhrádzal Sociálnej poisťovni žalovaný v 3. rade, pričom žalobcovia túto skutočnosť neuviedli, ani nepopísali výšku poberaného vdovského a sirotského dôchodku.

31. Čo sa týka vyživovacej povinnosti nebohého V. S. vo vzťahu k manželke a deťom, poukázal na stav, ktorý je rozhodujúci, v akých pomeroch pozostalí a nebohý existovali v čase jeho smrti. Pri zmene pomerov je potrebné vychádzať z ďalších poskytnutých dávok, ktoré poskytuje Sociálna poisťovňa vo vzťahu k žalobcom. Poukázal na § 93 ods. 2 Zákona o sociálnom poistení, v zmysle ktorého suma pozostalostnej úrazovej renty, alebo úhrn súm pozostalostných úrazových rent po tom istom poškodenom nesmie presiahnuť sumu úrazovej renty, na ktorú mal, alebo by mal poškodený nárok pri 100 %-tnej strate pracovnej schopnosti.

32. B/ K uplatnenému nároku na vyplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 1.200.000,- eur navrhoval žalovaný v 2. rade v celom rozsahu voči nemu žalobu zamietnuť z dôvodu nedostatku pasívnej legitimácie. S poukazom na závery trestného rozsudku uviedol, že k zásahu do osobnostných práv žalobcom nedošlo konaním žalovaného v 2. rade, ale žalovaného v 1. rade, ktorý bol v čase nehody vodičom žalovaného v 2. rade a on viedol nákladné motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda. Rozporoval aj výšku požadovanej nemajetkovej ujmy s tvrdením, že žalobcovia takýto nárok nepreukázali, či už s dôkazmi, ktoré by preukazovali, že došlo k porušeniu zdravotného a psychického stavu žalobcov. Ďalej je dôležitá aj tá skutočnosť, na základe ktorej došlo ku vzniku škody. Súd by sa mal vysporiadať s otázkou, či jednou z príčin smrti poškodenej osoby nebolo porušenie pravidiel cestnej premávky zo strany poškodeného - tento použil bicykel, ktorý mal neúčinné brzdy (opotrebené trecie segmenty a nevymedzená vôľa bŕzd). Dopravnú nehodu zapríčinil žalovaný v 1. rade, avšak s poukazom na § 441 Občianskeho zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, čo v danom prípade sa stalo, mal by žalovaný znášať škodu pomerne. Uplatňovanú výšku nemajetkovej sumy v závere žalovaný v 2. rade považuje za neadekvátnu s poukazom na rozhodnutia súdov na území Slovenskej republiky v obdobných veciach.

33. V prípade, žeby súd bol toho názoru, že je daný základ pre priznanie uplatnenej nemajetkovej ujmy žalobcov, žalovaný v 2. rade v závere uviedol, že je ustálený názor a súdna prax vychádza z toho, že nemajetková ujma v peniazoch podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu, ktorá vznikla pri dopravnej nehode a je spojená s prevádzkou motorového vozidla, a to podľa zákona č. 381/2001 Z. z. Preto poisťovňa, teda v tomto konaní žalovaná v 3. rade, je pasívne legitimovanou stranou sporu o uplatnenie i nemajetkovej ujmy. Vo vzťahu k poisťovni ide o špecifické právo poškodeného na výplatu plnenia za poisteného vo výške a v rozsahu, v akom za škodu zodpovedá poistený. Žalovaný poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora a rozsudky Súdneho dvora európskych spoločenstiev, ako aj na rozsudky krajských súdov SR, ktoré sa obdobnou problematikou zaoberali.

34. Žalovaný v 2. rade ďalej v písomnom vyjadrení popísal priebeh dopravnej nehody, ktorá bola spôsobená žalovaným v 1. rade pri riadení nákladného motorového vozidla Liaz, ktoré bolo vo vlastníctve žalovaného v 2. rade a žalovaný v 1. rade bol v čase dopravnej nehody u žalovaného v 2. rade zamestnaný na základe dohody o výkone práce zo dňa 31. 3. 2015. K tomu predložil dôkaz - dohodu o vykonaní práce a fotokópiu technického preukazu predmetného motorového vozidla. Poukázal na to, že žalovaný v 1. rade bol v zmysle rozsudku tunajšieho súdu uznaný vinným, odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov s podmienečným odkladom a bol mu uložený trest odňatia činnosti vedenia motorových vozidiel všetkého druhu v trvaní 48 mesiacov. Žalovaný v 2. rade mal uzavretú so žalovaným v 3. rade flotilovú poistnú zmluvu pre povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. XXXXXXXXXX zo dňa 21. 12. 2010 vrátane sadzobníka, všeobecných poistných podmienok, zmluvné dojednanie.
Vznik poistnej udalosti bol žalovaným v 2. rade riadne nahlásený a táto bola riešená pod č. XXXXXXXXXX. Žalovaný v 3. rade uhradil pozostalým po nebohom V. S. titulom predmetnej poistnej zmluvy náhradu škody, a to náklady vynaložené na pohreb vo výške 639,26 eur (po odpočte 20 % spoluviny cyklistu V. S. v zmysle § 441 Občianskeho zákonníka, vychádzajúc z odôvodnenia rozsudku sp. zn. 4T/125/2015). Ďalej žalovaný v 3. rade refundoval náhradu škody Sociálnej poisťovni, pobočke v Spišskej Novej Vsi titulom vyplatených nemocenských dávok nebohého vo výške 48,32 eur a refundoval náhradu škody za vyplatené dôchodkové dávky formou sirotského a vdovského dôchodku v celkovej výške 3.022,40 eur (po odpočte 20 % spoluviny nebohého V. S.). Ďalej bola žalovaným v 3. rade refundovaná náhrada škody za náklady poskytnutej zdravotnej starostlivosti poškodenému vo výške 5.452,01 eur (po odpočte 20 % spoluviny nebohého V. S.), ktorá suma bola uhradená Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a. s., pobočka Košice. Vecná škoda na bicykli nebola poisťovňou uhradená, nakoľko pozostalí na tejto náhrade netrvali.

35. Žalovaná v 3. rade v písomnom vyjadrení k žalobe uviedla, že nárok žalobcov je neopodstatnený, nedôvodný, a preto ho žiada v celom rozsahu zamietnuť. S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania v trestnom konaní tunajšieho súdu sp. zn. 4T/125/2015 základ nárokov žalobcov tak, ako sú uplatnené, nie je daný, nakoľko z okolností, za ktorých došlo k dopravnej nehode, je zrejmé, že nie je daná 100 % zodpovednosť žalovaných na vzniku dopravnej nehody a tým aj na vzniku škody. K nehode došlo tak, že vodič nákladného motorového vozidla zn. Liaz nedal prednosť v jazde protiidúcemu cyklistovi V.. S., ktorý viedol v protismere po hlavnej ceste od ul. Sadovej smerom na ul. Mlynskú bicykel, ktorého neúčinné brzdy (opotrebené trecie segmenty a nevymedzená vôľa bŕzd) neumožňovali zabrániť zrážke, v dôsledku čoho došlo medzi nimi k zrážke tak, že cyklista narazil predným kolesom a riadidlami do zadného pravého blatníka vozidla zn. Liaz, pričom utrpel závažné poranenia s následkami smrti. Na základe uvedeného je takto v súdenej veci dôvodná aplikácia § 441 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne, ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám. Z výsledkov trestného konania je tak zrejmé, že neúčinný brzdový systém bicykla, ktorý viedol poškodený, mu znemožnil zabrániť vzniku dopravnej nehody, a teda aj vzniku škody, z čoho je zrejmá spoluzodpovednosť poškodeného na vzniku dopravnej nehody a tým aj na vzniknutej škode minimálne v rozsahu 20 %. S takouto mierou spoluúčasti poškodeného na vzniku dopravnej nehody a tým aj na vzniku škody, je potrebné posudzovať všetky nároky, a teda aj tie, ktoré sú predmetom tohto prebiehajúceho konania.

36. A/ Nárok žalobcov na náhradu pozostalostnej úrazovej renty považuje žalovaná v 3. rade za nedôvodný a žiada ho v celom rozsahu zamietnuť. Poukázala na § 448 Občianskeho zákonníka a ustanovenia zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, v zmysle ktorých sa výška nároku

na pozostalostnú úrazovú rentu (ďalej už len PÚR) riadi rozsahom zákonnej vyživovacej povinnosti zomrelého. Výšku nákladov na výživu pozostalých treba chápať ako rozdiel medzi tým, čo povinný zomrelý na výživu pozostalých poskytoval a výškou dôchodkových dávok poberaných pozostalými z dôvodu smrti osoby výživu poskytujúcej, t. j. dôchodkovými dávkami poskytovanými z toho istého dôvodu. Suma PÚR, resp. v danom prípade úhrn súm PÚR po tom istom poškodenom nesmie presiahnuť sumu úrazovej renty, na ktorú mal, alebo by mal poškodený nárok pri 100 %-tnej strate pracovnej schopnosti.
Žalobcovia sa domáhajú priznania PÚR v celkovej výške 1.800,- eur mesačne. Tvrdia, že čistý príjem nebohého manžela a otca žalobcov v čase jeho úmrtia bol vo výške 800 - 1.200,- eur. Žalobcovia však na preukázanie takéhoto príjmu nepredložili žiadne dôkazy. Naopak na základe dôkazov nimi v konaní predložených, a to daňového priznania za rok 2015, ako aj potvrdenia Daňového úradu Košice, pobočka Spišská Nová Ves zo dňa 23. 11. 2016, ako aj samotného výpočtu mesačného zárobku zo dňa 7. 12. 2016 právnym zástupcom žalobcov je zrejmé, že čistý príjem nebohého za obdobie od 1. 1. 2015 do 12. 6. 2015, t. j. v čase pred dopravnou nehodou bol 443,- eur mesačne. Z uvedeného je takto zrejmé, že preukázaná výška príjmu nebohého vylučuje tvrdenie žalobcov o tom, aby im nebohý bol poskytoval výživu v takej výške, ako si uplatnili predmetnou žalobou. Jednoducho povedané, rodine nemohol a ani nemôže prináležať viac finančných prostriedkov, než bol jej čistý finančný príjem v čase pred úrazom nebohého, pričom je potrebné brať na zreteľ aj tú skutočnosť, že z preukázateľného mesačného príjmu 443,- eur bola použitá aj časť na osobnú spotrebu nebohého, t. j. náklady na jeho stravovanie, ošatenie, bývanie a podobne. V závere žalovaná v 3. rade vyšpecifikovala, akým výpočtom dospela k záverom, že žalobca nemá nárok na pozostalostnú úrazovú rentu.

37. B/ Žalovaná v 3. rade ďalej vzniesla námietku absencie jej pasívnej legitimácie pre nároky žalobcov uplatnené titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, a preto ich žiada voči nej zamietnuť v celom rozsahu. Poukázala na to, že predmetný nárok vyplývajúci z ustanovení § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka nie je krytý povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa zákona č. 381/2001 Z. z. Navyše povinnosť poskytnúť zadosťučinenie podľa § 13 Občianskeho zákonníka je subjektívne spätá s tým, kto sa zásahu do týchto práv iného dopustil a jedná sa preto o výlučne osobnú povinnosť tohto subjektu, ktorá neprechádza na ďalšiu osobu. Vzhľadom na to, že žalovaná v 3. rade ako poisťovateľ povinne zmluvného poistenia žiadnym spôsobom nezasiahla do osobnostných práv žalobcov, nie je predmetný nárok voči poisťovateľovi uplatnený dôvodne.

38. Ďalej poukázala na to, že náhrada škody, jej rozsah, ako aj podmienky náhrady nemajetkovej ujmy sú upravené vnútroštátnym právom a nie právom únijnym. Žalovaná nespochybňuje, ani nenamieta tvrdenie žalobcov, že judikatúra Súdneho dvora Európskej únie je záväzná. Avšak pokiaľ žalobcovia poukazujú na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co/127/2010, v ktorom bola riešená prejudiciálna otázka, v tej súvislosti zdôraznila, že Súdny dvor Európskej únie vo svojom rozsudku odpovedal na prejudiciálnu otázku, teda podával výklad smerníc, ktoré sú určené členskému štátu na ich transpozíciu do vnútroštátneho právneho poriadku. Súdny dvor rozsudkom neurčil, či v poistnom krytí podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinne zmluvnom poistení je zahrnutá aj náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, nakoľko na výklad vnútroštátneho práva nie je Európsky súdny dvor oprávnený. O uvedenom svedčí aj text samotného výroku, kde citovala: „Povinné poistenie má pokrývať náhradu nemajetkovej ujmy, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. “ Takéto je doslovné znenie výroku predmetného rozhodnutia Európskeho súdneho dvora. Predmetné rozhodnutie nie je rozhodnutím, na ktoré by mal vnútroštátny súd prihliadať pri rozhodovaní súdneho sporu, ktorého účastníkom sú iba fyzické a právnické osoby a nie aj členský štát. Je to tak z dôvodu, že smernica ako taká zaväzuje iba členský štát. Vnútroštátny súd je povinný v prejednávanej veci aplikovať vnútroštátnu právnu úpravu, t. j. v danom prípade Zákon o povinnom zmluvnom poistení a v súlade s ním vo veci rozhodnúť. Zároveň nie je možné uplatniť ani eurokomfortný výklad vnútroštátneho práva, pretože takáto interpretácia odporuje vnútroštátnej právnej úprave pri riziku právnej istoty, zákazu retroaktivity, nakoľko aj eurokomfortný výklad má svoje limity, pričom jedným zo zásadných obmedzení je princíp právnej istoty, ktorý musí byť aj v prípade eurokomfortného výkladu dodržaný.

39. Súdny dvor Európskej únie dospel pri určovaní hraníc eurokomfortného výkladu pri interpretácii smerníc k záveru, že výklad nesmie znamenať novelizáciu konkrétneho národného predpisu. Súčasná existujúca právna úprava zákona č. 381/2001 Z. z. definuje rozsah poistného krytia v § 4 tak, že doň

nezahŕňa nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv pozostalých blízkych osôb po obetiach dopravných nehôd a tento záver potvrdil okrem súdov nižších stupňov aj Najvyšší súd SR vo svojich rozhodnutiach. Jedná sa o rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/168/2009, podľa ktorého chráneným predmetom, za poškodenie ktorého má poisťovateľ plniť za poisteného, ak v zmluve nie je uvedené inak, nie je zásah do súkromia, ktorého súčasťou je aj rodinný život, t. z. že podľa súčasnej platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu. V predmetnom rozhodnutí sa NS SR zaoberal aj vymedzením pojmu škoda podľa § 4 Zákona o povinnom zmluvnom poistení a v súvislosti s tým riešil aj otázku pasívnej legitimácie poisťovne v konaní.

40. Uvedené potvrdil aj NS SR aj vo svojom aktuálnom rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31. 3. 2016, v ktorom uviedol, že pri aplikácii § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 nestačí vychádzať len zo samotného znenia tohto ustanovenia, ale ho treba vykladať jednotne s ustanoveniami tohto právneho predpisu, na ktoré nadväzuje, a to § 4 ods. 1 a § 2 písm. d/, i/, a preto so zreteľom na uvedené zákonné ustanovenia nemožno dospieť k inému záveru, ako k tomu, že povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu je krytá výlučne škoda, nie nemajetková ujma za zásah do osobnostných práv poškodených v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka. Na uvedenom nič nemenia ani uznesenia Ústavného súdu, na ktoré bolo poukazované, nakoľko je treba mať na zreteli, že nejde o rozhodnutie všeobecného súdu, pričom meritom veci, teda ústavnej sťažnosti, ktorú ústavný súd posudzoval, bola sťažnosť právnickej osoby - poisťovateľa, na porušení jej ústavného práva na súdnu ochranu, pričom Ústavný súd takéto porušenie nezistil. Ústavný súd v rámci svojich právomoci rozhoduje o sťažnostiach fyzických a právnických osôb, na porušení ich ústavných práv. Posudzuje tak postup súdu vo veci, a to bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom posudzoval meritum veci v sťažovateľom označenom prípade, keďže Ústavný súd nie je oprávnený nahradzovať právny názor krajského súdu svojím vlastným, nie je opravným súdom právnych názorov krajských súdov, skúma, či rozhodnutie napadnuté sťažovateľom, resp. súdne konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, má také nedostatky, ktoré spôsobili porušenie ústavou garantovaných práv sťažovateľa, napr. nedostatky a porušenia procesných postupov pri vydávaní rozhodnutia, nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia a podobne. V posudzovanom prípade Ústavný súd takéto porušenia nezistil, a preto z uvedeného dôvodu sťažnosti nevyhovel.

41. Žalovaná v 3. rade nespochybňuje situáciu žalobcov, ktorá u nich nastala po smrti nebohého V. S., avšak nimi požadovanú nemajetkovú ujmu u každého z nich vo výške po 400.000,- eur, t. j. v celkovej výške 1.200.000,- eur považuje za krajne, absolútne neprimeranú. Aj napriek tomu, že Občiansky zákonník, ktorý upravuje inštitút ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy, neurčuje hranicu výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, nakoľko špecifiká jednotlivých prípadov toto vylučujú, žalobcovia, na ktorých je v konaní dôkazné bremeno, musia preukázať s poukazom na ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka, že v značnej miere bola znížená ich dôstojnosť, alebo vážnosť v spoločnosti a že požadovaná suma je adekvátna závažnosti vzniknutej ujmy a okolnostiam, za ktorých k porušeniu práva došlo. Súd pri jej určení musí vychádzať zo zásady primeranosti a riadiť sa určitými kritériami, a to tak na strane poškodeného, ale aj zodpovedného subjektu, berúc do úvahy ekonomickú realitu v čase rozhodovania, ako aj judikatúru v obdobných veciach. Žalovaná v 3. rade je toho názoru, že pri výške nemajetkovej ujmy možno analogicky použiť aj ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, kde výška nemajetkovej ujmy v peniazoch sa určuje s prihliadnutím najmä na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo a závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému a závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení, pričom výška náhrady nemajetkovej ujmy takto priznaná nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, t. j. zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi. Ako vodítko pre stanovenie primeranosti máme zato, že môže slúžiť aj česká právna úprava, ktorá v ustanovení § 444 Občianskeho zákonníka ustanovovala za škodu usmrtením jednorazové odškodnenie pre pozostalých vo výške 240.000,- Kč. Rovnako poukazujeme aj na doterajšiu rozhodovaciu prax súdov v SR, pričom poukazujeme na naše písomné stanovisko z 1. 2. 2017, v zmysle ktorých náhrada nemajetkovej ujmy je súdmi priznávaná voči zodpovedným subjektom v rozsahu od 2.000,- eur do 15.000,- eur, aj keď sa medzi nimi nachádza aj rozhodnutie NS SR, ktorým bola priznaná náhrada jednej pozostalej osobe vo výške 23.000,- eur, avšak pri dopravnej nehode bolo usmrtených viacero blízkych osôb - manželka a deti.

42. Na základe vyššie uvedeného žalovaná v 3. rade navrhuje žalobu voči nej v celom rozsahu zamietnuť a uplatnila si právo na náhradu trov konania.

43. V závere na pojednávaní právna zástupkyňa žalovanej v 3. rade poukázala na tú skutočnosť, že petitom žalobného návrhu, tak ako bol na súde uplatnený dňa 12. 8. 2016, bolo právo na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnené voči žalovaným v 1. až 3. rade len žalobkyňou v 1. rade. Z toho dôvodu teda žalobcovia v 2. a 3. rade sa takéhoto nároku petitom žalobného návrhu ani nedomáhajú.

44. Prevedeným dokazovaním, vypočutím účastníkov konania - žalobkyne v 1. rade, žalovaného v 1. rade, konateľky žalovaného v 2. rade, za použitia výpovedí právnych zástupcov, výsluchom svedkov a za použitia dôkazných listín účastníkmi predložených a vyššie popísaných a za použitia dôkazného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 4T/125/2015 súd zistil tento skutkový stav:

45. Žalovaný v 1. rade ako vodič žalovaného v 2. rade dňa 3. 6. 2017 v čase okolo 8.15 hod. v Spišskej Novej Vsi, na štátnej ceste III/53610 viedol nákladné motorové vozidlo zn. Liaz ev. č. G. XXX Z. s prívesom pracovného stroja po ulici Mlynskej označenej ako hlavná cesta ku križovatke s ulicou Sadovou a ul. Teplickou, kde na tejto križovatke pri odbočovaní doľava na ulicu Teplickú z hlavnej cesty nedal prednosť v jazde protiidúcemu cyklistovi V. S., ktorý viedol v protismere od ul. Sadovej smerom na ul. Mlynskú po hlavnej ceste bicykel. Toto motorové vozidlo bolo a je vo vlastníctve žalovaného v 2. rade (dôkaz technický preukaz predložený žalovaným v 2. rade). Žalovaný v 1. rade vykonával v čase nehody na základe dohody o výkone práce zo dňa 31. 3. 2015, uzavretej so žalovaným v 2. rade, prácu vodiča. Ako vyplýva z rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves pod č. k. 4T/125/2015-306 právoplatného dňa 24. 11. 2015 V. S. išiel po hlavnej ceste, avšak na bicykli, ktorého neúčinné brzdy (opotrebené trecie segmenty a nevymedzená vôľa bŕzd) neumožňovali zabrániť zrážke, v dôsledku čoho narazil predným kolesom a riadidlami do zadného pravého blatníka vozidla zn. Liaz, kedy narazil hlavou do pravej bočnej plochy nákladného vozidla, následkom čoho spadol na zem, kde pri pokračujúcej jazde nákladného vozidla došlo k zachyteniu ľavej nohy cyklistu pravým predným kolesom prívesu. Následne utrpel otvorenú zlomeninu obidvoch kostí ľavého predlaktia, pomliaždenie mozgu, opuch mozgu ťažkého stupňa a vnútrolebečné krvácanie, ktoré viedli k poruche riadiacej činnosti centrálneho nervového systému, v dôsledku čoho dňa 12. 6. 2015 o 11.45 hod. na oddelení anestéziológie a intenzívnej medicíny Nemocnice Spišská Nová Ves, a. s. zomrel.

46. Rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves sp. zn. 4T/125/2015-306 právoplatným a vykonateľným dňa 24. 11. 2015 bol Š. C., teda vodič uznaný vinným z toho, že inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona a § 138 písm. h/ Trestného zákona. Zároveň bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov s podmienečným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 24 mesiacov a bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel v trvaní 48 mesiacov.

47. Ako už bolo vyššie uvedené, žalovaný v 1. rade vykonával prácu vodiča na základe dohody o vykonaní práce, ktorú mal uzavretú so žalovaným v 2. rade, takže v tomto konaní bola žalobcami preukázaná pasívna legitimácia oboch týchto žalobcom označených subjektov, pričom ich zodpovednosť je solidárna.

48. Súd vzal za preukázané, že v konaní je pasívne legitimovanou aj žalovaná v 3. rade, nakoľko žalovaný v 2. rade mal so žalovanou v 3. rade uzavretú flotilovú poistnú zmluvu pre povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zo dňa 21. 12. 2010 a titulom tejto poistnej zmluvy aj uhrádzal škody, ktoré vznikli v príčinnej súvislosti s predmetnou nehodou tak, ako je vyššie uvedené v písomnom vyjadrení žalovaného v 2. rade, pričom pri refundácii náhrady predmetných škôd žalovaná v 3. rade nerozporovala túto zákonnú povinnosť.

A/ Konanie o predbežnej otázke a k nároku na náhradu škody - zmeškanej pozostalostnej úrazovej renty a pozostalostnej úrazovej renty do budúcna

49. Žalobcovia s poukazom na ustanovenie § 420, § 427, § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení so zákonom č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a predovšetkým s poukazom na § 448 Občianskeho zákonníka v spojení so

Zákonom o sociálnom poistení sa domáhali náhrady škody, a to zmeškanej pozostalostnej úrazovej renty a pozostalostnej úrazovej renty do budúcna. Navrhovali, aby súd prejudicionálne určil výšku vyživovacej povinnosti, ktorú mal mať nebohý V. S. voči žalobcom v 1. až 3. rade, nakoľko o tejto povinnosti za jeho života nebolo rozhodnuté. Svoje nároky opierali predovšetkým o tvrdenie, že žalobca mal čistý mesačný príjem v rozpätí od 800 do 1.200,- eur, takže pri takomto príjme vyživovacia povinnosť voči deťom by bola určená na sumu 120,- eur mesačne na mal. dcéru S. a 100,- eur mesačne na mal. syna U. a 1.000,- eur na manželku F.. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy opierali aj o európske predpisy a smernice Európskeho parlamentu.

50. Na preukázanie príjmu nebohého V. S. predložili potvrdenie o podaní daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2014 a daňové priznanie k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2014 a za rok 2015. Z predložených daňových priznaní súd zistil, že nebohý V. S. na základe daňového priznania z dani z príjmu fyzickej osoby za rok 2015 mal základ dane (príjem brutto) vo výške 2.658,49 eur, mal nulovú daňovú povinnosť, čo pri podelení šiestimi odpracovanými mesiacmi (nakoľko nebohý zomrel dňa 12. 6. 2015) jeho čistý priemerný mesačný príjem za rok 2015 je vo výške 443,08 eur.

51. Na preukázanie životnej úrovne a výšky príjmu žalobcu súd okrem predložených listín na návrh žalujúcich strán vypočul žalobkyňu v 1. rade, ktorá bola manželkou nebohého a s ktorým vychovávali dve spoločné deti, a to dcéru S. a syna U..

XX. F. S. v účastníckej výpovedi uviedla (čl. 191 spisu), že jej manžel bol veľmi pracovitý človek, počas celého obdobia ich manželského spolužitia pracoval. Iba krátko bol na úrade práce. Bol absolventom stredného odborného učilišťa s odborom strojárstvo, resp. baníctvo. Potom nastúpil na základnú vojenskú službu. Ako pár žili spolu od ich 17 rokov. Dňa 18. 5. 2002 sa zosobášili. Z ich manželstva pochádzajú dve maloleté deti - toho času už plnoletá dcéra S. a syn U.. Manžel pracoval prevažne v stavebných firmách, spočiatku vo firme APS Alkon ako murár. Ona bola na materských dovolenkách s deťmi do veku 3 rokov, potom pracovala v nemocnici, robila aj pomocnú pekárku a istý čas vo firme Embraco Slovakia v Spišskej Novej Vsi. Toho času pracuje ako upratovačka na polovičný úväzok podľa pracovnej zmluvy vo firme Merkury Market Slovakia, s. r. o. s priemernou mesačnou mzdou vo výške 250,- eur s určeným týždenným pracovným časom 20,- hodín. V čase, keď manžel mal nehodu, bývali aj s deťmi v spoločnej domácnosti s jej rodičmi v ich byte na adrese I. X D. G. T. D. v 3-izbovom byte, kde býva s deťmi aj doposiaľ. Ona s manželom a s deťmi obývali dve izby a jej rodičia jednu izbu. Prispievali rodičom na nájom a na hradenie inkasných platieb a na stravu. O tomto tvrdení nepredložila žiadne dôkazy a nevedela povedať presne, koľko rodičom platili. Dodala, že rodičia jej rodine finančne vypomáhali, aj keď s manželom nemali ťažké finančné obdobia. Za trvania manželstva nenadobudli okrem zakúpenia nového nábytku žiaden majetok. Nevlastnili ani motorové vozidlo. Pomáhali pri prerobení rodičovského bytu. Kým manžel žil, jej rodine nechýbalo nič. Vedel sa o rodinu postarať, zabezpečil ju. Ona sa momentálne snaží nájsť si ďalšiu prácu, nakoľko zatiaľ pracuje len na polovičný úväzok, čo však sa jej nedarí.

53. Žalobkyňa v 1. rade ďalej uviedla, že jej nebohý manžel mal veľmi veľa známych, kamarátov, ľudia ho mali radi. Ako človek nikdy neodmietol pomoc, nikdy nepovedal nie. Bol športovec. Venoval sa futbalu a v mladších rokoch hrával za Obec Markušovce a neskôr za Obec Rudňany. Bol aj futbalovým trénerom. Každý víkend v sobotu a nedeľu chodil pískať. Teda robil futbalového rozhodcu na dedinských zápasoch. Nevedela uviesť, koľko za túto činnosť dostával peňazí. Dodala, že okrem základného príjmu mal ešte peniaze za fušky, keď chodil pracovať ku svojím kamarátom. Za to neplatil žiadne odvody. Sumu 443,- eur zarábal asi 5 mesiacov pred jeho smrťou, keď pracoval u nejakého podnikateľa (nevedela uviesť meno ani názov firmy ako živnostník), kde pracoval na stavbe. Aj v ten osudný deň, keď mal haváriu, išiel do práce, „ťahali farbu na nejakej budove“ a potom mal ísť robiť do Prešova.
Ich rodinný život bol dobrý. S manželom sa mali radi. Manželstvo bolo krásne. Nebohý bol milujúci manžel a otec. Mal vrúcny vzťah k deťom. Pomáhal im pri učení. Podporoval ich finančne. Svoje deti mal rád, mal s nimi krásny vzťah. Boli šťastná rodina.

54. Po smrti manžela a otca sa im všetkým zrútil svet. Ona aj deti to veľmi zle prežívali. Keď manžel zomrel, vážila asi 110 kg. Po jeho smrti priebežne schudla o 37 kg. Situáciu veľmi ťažko zvláda, navštevuje psychológa aj psychiatra. Tak isto deti boli odkázané na lekársku pomoc. Momentálna finančná situácia s deťmi je pre ňu veľmi ťažká, nakoľko podstatne chýba príjem otca a manžela, lebo tento rodinu finančne zabezpečoval. Chýbajú aj jeho bočné príjmy, ktorých výšku nevie preukázať.

Spolu teraz ako rodina majú približne 653,- eur, ktorá suma pozostáva z detských prídavkov 47,- eur, vdovského a sirotských dôchodkov a z jej polovičného príjmu. Uvedená suma nepostačuje na vyžitie 3-člennej rodiny, takže jej rodičia pomáhajú so stravou. Jej otec je dôchodca s mesačným dôchodkom 220,- eur. Matka má príjem 70,- eur, takže aj oni sú na tom finančne zle. Občas im vypomáha jej sestra. Jej život bez manžela je veľmi ťažký. Dodala, že ona sebe ani deťom nepotrebuje zakupovať žiadne lieky, netrpia žiadnymi závažnými ochoreniami. Ona je fajčiarka. Jej manžel nikdy nefajčil. V závere zopakovala to, čo uviedla do žaloby, že jej manžel mal mesačne príjem od 800 do 1.200,- eur, nakoľko okrem vyplácanej mzdy pracoval aj na fuškách. Tieto peniaze jej teraz veľmi chýbajú, lebo za života manžela mali vyššiu životnú úroveň, deti si mohli dovoliť značkové oblečenie. Teraz to nie je možné.

55. Na otázku právnej zástupkyne žalovaného v 2. rade, či navštívila psychiatra po smrti manžela a prečo v období 9 rokov užívala W., čo vyplýva z lekárskej správy I.. R. - psychiatričky zo dňa 13. 7. 2016, ktorú navštívila neskôr po manželovej smrti, žalobkyňa vypovedala, že po smrti manžela musela byť silná a chodiť po lekároch s deťmi, pretože tie boli v zlom psychickom stave. W. užívala dlhé roky z dôvodu silnej migrény, na ktorú trpela. Pre toto ochorenie bola aj hospitalizovaná v nemocnici na oddelení neurológie.

56. Právna zástupkyňa žalobcov uviedla, že z dokladov - daňových priznaní nebohého V.M. S. vypočítala preukázateľný príjem nebohého za obdobie pred jeho smrťou vo výške 443,- eur. Okrem výsluchu žalobkyne k tvrdeniu, že jeho príjem by sa mal pohybovať od 800 do 1.200,- eur iné dôkazy súdu žalobcovia nepredložili s tvrdením, že s takýmito dôkazmi nedisponujú.

57. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

58. Podľa § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá.

59. Podľa § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

60. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

61. Podľa § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

62. Podľa § 448 Občianskeho zákonníka fyzická osoba, voči ktorej mal zomretý v čase svojho úmrtia vyživovaciu povinnosť, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu. Tento nárok sa posúdi a suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení.

63. Podľa § 92 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. fyzická osoba, voči ktorej mal poškodený, ktorý zomrel v dôsledku pracovného úrazu alebo choroby z povolania, v čase úmrtia vyživovaciu povinnosť určenú súdom a v čase úmrtia nedovŕšil dôchodkový vek alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok, má nárok na pozostalostnú úrazovú rentu.

64. Podľa § 92 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. pozostalostná úrazová renta sa vypláca v období, počas ktorého mala trvať vyživovacia povinnosť uvedená v odseku 1.

65. Podľa § 92 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. nárok na pozostalostnú úrazovú rentu nevzniká fyzickej osobe, ktorej z dôvodu smrti poškodeného vznikol nárok na jednorazové odškodnenie.

66. Podľa § 92 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. nárok na pozostalostnú úrazovú rentu zaniká dňom, v ktorom by poškodený dovŕšil dôchodkový vek.

67. Podľa § 93 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. mesačná suma pozostalostnej úrazovej renty sa určí vo výške výživného alebo príspevku na výživu, ktoré bol poškodený povinný platiť ku dňu svojej smrti.

68. Podľa § 93 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. suma pozostalostnej úrazovej renty alebo úhrn súm pozostalostných úrazových rent po tom istom poškodenom nesmie presiahnuť sumu úrazovej renty, na ktorú mal alebo by mal poškodený nárok pri 100-percentnej strate pracovnej schopnosti. To platí aj vtedy, ak poškodený bol poberateľ úrazovej renty z dôvodu nižšieho percentuálneho poklesu pracovnej schopnosti.

69. Podľa § 93 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. na zvyšovanie pozostalostnej úrazovej renty platí § 89 ods. 8 a 9 rovnako.

70. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

71. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

72. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

73. Podľa § 71 ods. 1 Zákona o rodine manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť. Ak jeden z manželov túto povinnosť neplní, súd na návrh niektorého z nich určí jej rozsah tak, aby životná úroveň oboch manželov bola v zásade rovnaká. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadne na starostlivosť o domácnosť.

74. Z výpovede žalobkyne v 1. rade súd zistil, že táto v čase smrti nebohého bola nezamestnaná. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej Vsi bola evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie. Predtým pracovala vo firme Embraco, kde prišla o prácu.

75. Za života nebohého V. S. rodina nemala samostatné bývanie, bývala spoločne s rodičmi žalobkyne. Táto nepredložila dôkazy, ktorými by preukázala, akou sumou prispievali na vedenie domácnosti. Uviedla, že vypomáhali im jej rodičia (spoločné bývanie v ich byte), aj jej sestra, ktorá ešte za života nebohého manžela zakúpila deťom mobilné telefóny.

76. Z dokazovania súd vzal za preukázané, že rodina nebohého V. S. nežila nadštandardne. Tvrdenie žalobkyne je len jej subjektívnym vnímaním a popísaním finančnej situácie, nestotožňuje sa to však s realitou. Jej výpoveď nemá oporu v žiadnych relevantných dôkazoch, z ktorých by súd mohol zistiť, že príjem poškodeného bol vyšší ako 443,- eur mesačne.

77. Nárok na pozostalostnú úrazovú rentu má fyzická osoba, voči ktorej mal zomretý v čase svojho úmrtia vyživovaciu povinnosť, nárok oprávnenej osoby nezávisí od skutočnosti, či táto osoba je aj dedičom zomretého poškodeného. Ak za života poškodeného nedošlo k stanoveniu jeho vyživovacej povinnosti súdnym rozhodnutím, súd v konaní o náhradu škody bude existenciu vyživovacej povinnosti skúmať ako otázku predbežnú. Pozostalostná úrazová renta sa vypláca v období, počas ktorého mala trvať vyživovacia povinnosť poškodeného voči oprávnenému, mesačná suma sa určí vo výške výživného alebo príspevku na výživu, ktoré bol poškodený povinný platiť ku dňu smrti.

78. Pri posudzovaní oprávnenosti nároku na pozostalostnú rentu žalobcov súd vychádzal z vyššie uvedeného zákonného ustanovenia § 488 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého nárok vzniká osobe, voči ktorej mala zomretá poškodená osoba v čase svojej smrti vyživovaciu povinnosť.

79. Zomretý poškodený V. S. mal v čase smrti voči vtedy maloletým žalobcom v 2. a 3. rade zákonnú vyživovaciu povinnosť, nie je podstatná skutočnosť, že táto nebola určená súdnym rozhodnutím. Súd teda zameral dokazovanie na preukázanie, na akú výšku výživného mali žalobcovia v 2. a 3. rade nárok a či tento nárok mala aj žalobkyňa v 1. rade, teda manželka.

80. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej Vsi z 13. 9. 2016 súd zistil, že F. S. bola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 23. 6. 2014 do 6. 8. 2015 a dňa 7. 8. 2015 bola vyradená z dôvodu nástupu do pracovného pomeru u zamestnávateľa Merkury Market Slovakia, s. r. o. Toho času je poberateľkou štátnych sociálnych dávok a to prídavku na dieťa od 1. 12. 1999 a od 1. 1. 2014 vo výške 47,04 eur mesačne. Žiadne iné príspevky nepoberá.

81. Podľa správy Ústredia Sociálnej poisťovne v Bratislave z 13. 9. 2016 súd zistil, že F. S. poberá vdovský dôchodok, a to od 12. 6. 2015 do 31. 12. 2015 v sume 147,10 eur mesačne a od 1. 1. 2016 v sume 148,30 eur mesačne.
Z tej istej správy súd zistil, že S. S. je poberateľkou sirotského dôchodku vo výške 98,13 eur mesačne a U. S. vo výške 98,30 eur mesačne od 1. 1. 2016 (od 12. 6. 2015 do 31. 12. 2015 to bolo vo výške 97,70 eur mesačne).

82. Čistý príjem nebohého V. S. za obdobie od 1. 1. 2015 do 12. 6. 2015, t. j. v čase pred dopravnou nehodou, bol podľa daňových priznaní a potvrdenia Daňového úradu Košice, pobočka Spišská Nová Ves, ako aj samotného výpočtu právnej zástupkyne žalobcov zo dňa 7. 12. 2016 vo výške 443,- eur mesačne. Takto preukázaná výška príjmu nebohého vylučuje tvrdenie žalobcov o tom, aby im nebohý bol poskytoval výživu v takej výške, ako si uplatnili predmetnou žalobou. Navyše z príjmu 443,- eur bola použitá jeho časť aj na osobnú spotrebu nebohého (na stravovanie, ošatenie, bývanie a podobne). Z dokladov preukazujúcich výšku vyplácaných dávok dôchodkového zabezpečenia je zrejmé, že výška týchto dávok z dôvodu smrti osoby výživu poskytujúcej predstavovala odo dňa smrti poškodeného V. S. sumu 342,50 eur mesačne (147,10 + 97,70 + 97,70 eur), od 1. 1. 2016 sumu 344,90 eur, pričom niet pochýb, že od 1. 1. 2017 boli tieto v zmysle zákona č. 461/2003 Z. z. zvýšené. Z uvedeného je zrejmé, že rozdiel medzi čistým príjmom nebohého a dôchodkovými dávkami zo Sociálnej poisťovne činí 100,50 eur (443 - 342,50 eur, resp. od 1. 1. 2016 sumu 98,10 eur). Uvedený rozdiel takto nepokrýva ani náklady na osobnú spotrebu nebohého, ktorá pri minimálnej 25 % výške z príjmu nebohého predstavuje sumu 110,75 eur. Pre zvyšok rodiny tak zostáva obnos 332,25 eur.

83. Podľa § 132 ods. 1 C.s.p. v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

84. Podľa § 132 ods. 2 C.s.p. opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy.

85. Podľa § 132 ods. 3 C.s.p. žalobca k žalobe pripojí dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť.

86. Podľa § 153 ods. 1 C.s.p. strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

87. Podľa § 153 ods. 2 C.s.p. na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

88. Podľa § 154 C.s.p. prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí.

89. Podľa § 187 ods. 1 C.s.p. za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo zákonným spôsobom z dôkazných prostriedkov.

90. Žalobkyňa v 1. rade opakovane tvrdila, že jej manžel zarábal mesačne 800 až 1.200,- eur. V konaní však neuniesla dôkazné bremeno tohto tvrdenia, aj napriek tomu, že súd jej poskytol aj sudcovskú lehotu na predloženie relevantných dôkazov. Súd teda vychádzal v závere z listinných dôkazov, teda z daňového priznania, preukazujúcich príjem žalovaného a príjem poškodeného. Nakoľko v konaní nebolo preukázané, že súhrn poberaného vdovského a sirotského dôchodku túto sumu neprevyšuje,

súdu nezostávalo nič iné, ako nárok žalobcov v 1. až 3. rade na pozostalostnú úrazovú rentu v celom rozsahu zamietnuť ako nedôvodný.

B/ Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch

91. Ďalšími výrokmi žaloby (bod VIII., IX. a X. rozsudku) sa žalobcovia s poukazom na ustanovenia § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka a s poukazom na doterajšiu súdnu prax súdov Slovenskej republiky a ako aj iných súdov Európskej únie, domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do práva na ochranu osobnosti ich nebohého manžela a otca V. S.. Zároveň podali návrh aj za zásah do práva na ochranu súkromia a rodinného života a to z dôvodu, že ako ucelená, šťastná rodina stratili manžela a otca v jednej osobe, s ktorým tvorili plnohodnotnú fungujúcu rodinu.

92. K tomuto nároku uviedli, že žalobkyňa v 1. rade viedla s manželom usporiadaný manželský život. Ich manželstvo bolo harmonické, bez hádok a nezhôd. Spoločne vychovávali dve deti, pričom V. S. bol jediným živiteľom rodiny. V dôsledku smrteľnej nehody manžela žalobkyne v 1. rade došlo k intenzívnemu zásahu do duševnej oblasti jej a jej detí, a súčasne do ich súkromia. Ich manželstvo bolo veľmi harmonické a šťastné.

93. Okrem vyššie uvedeného výsluchu žalobkyne v 1. rade súd vypočul ďalších žalobcami navrhnutých svedkov, ktorí nebohého V. S. dobre poznali.

94. Svedok M. T. v svedeckej výpovedi uviedol, že nebohého V. S. poznal približne 20 rokov, hrával s ním v jednom klube futbal asi 8 rokov. Poznal ho ako pracovitého človeka, vzorného otca. Keď nemal prácu, stále ju vyhľadával. Mal priateľskú povahu, bol čestný, v tomto smere výnimočný, lebo stále sa snažil ľuďom pomôcť, či manuálnou prácou alebo inak. V minulosti pracoval vo firme Alkon. Keď v tejto nastalo prepúšťanie, tak si hľadal aktívne ďalšiu prácu, aby mohol uživiť rodinu. Založil si živnosť, aby mohol takto ďalej pracovať. Bol športovo nadaný. Vo futbalovom družstve bol najlepším strelcom. V kolektíve bol veľmi obľúbený ako super priateľský človek. Smrť nebohého V. S. bola pre všetkých jeho priateľov a pre kolegov futbalistov veľkým šokom. Stratili v ňom dobrého kamaráta a aktívneho spoluhráča.
Svedok sa nevedel vyjadriť k otázke, aké boli finančné pomery nebohého V. S.. Uviedol, že mal štandardnú životnú úroveň on aj jeho rodina. Jeho deti boli upravené, stále čisté. Aj nebohý V. S. bol vždy na úrovni, upravený a udržiavaný.

95. Svedok C. Q. vo svojej výpovedi uviedol, že je zamestnaný na Základnej škole v Rudňanoch. Nebohého V. S. poznal už v mladosti, asi od 10-tich rokov. Hrávali spolu futbal v zápasoch v Obci Rudňany proti Obci Poráč ako dorastenci. V. S. hral v Obecnom športovom klube Rudňany, ktorý mal v minulosti názov TJ Baník Rudňany. Z jeho pohľadu sa vymykal zo skupiny Rómov, o ktorých niekto hovorí rôzne hodnotenia. Nebohý sa vymykal svojím správaním z tejto skupiny, a to svojím prístupom k povinnostiam, práci, nikdy nezneužíval sociálne dávky, pracoval roky v stavebnej firme Alkon. Pomáhal kamarátom pri výstavbe ich domov. Keď jeho deti mali zdravotné problémy, často o nich hovoril. Aj jeho syn hral futbal.
K otázke životnej úrovne nebohého svedok vypovedal, že podľa jeho názoru žil primerane svojím možnostiam, nijako nevytŕčal. Posledné 2-3 roky už nebol aktívnym hráčom, bol rozhodcom. Stretávali sa, nakoľko on trénoval žiakov v Rudňanoch a nebohý vtedy začal s pískaním.

96. Svedok N. G. uviedol, že je zamestnaný na Obecnom úrade v Rudňanoch ako koordinátor. Nebohého V. S. poznal od chlapca, nakoľko pochádzajú z jednej dediny - z Poráča. Poznal ho hlavne cez futbal, aj keď on bol od neho o veľa starší. Môže o ňom povedať len samé superlatívy. Nebohý si plnil svoje povinnosti vzorne, bol dobrý vo futbale. Chcel v živote veľa dosiahnuť v tomto športe. Dosahoval dobré výsledky aj na krajskej úrovni. Hral okresnú súťaž za Obec Poráč celý dorastenecký vek od 15 do 19 rokov. Po absolvovaní základnej vojenskej služby bol angažovaný do 4. ligy na Obec Rudňany, kde dosahoval veľmi dobré výsledky. Takmer 4 roky bol najlepším strelcom vo východoslovenskom kraji. Mal veľký talent na futbal a bol veľmi pracovitý. Mal len dva hendikepy, bol menšieho vzrastu a bol Róm. Po pracovnej stránke sa veľmi snažil zarábať peniaze, vyhľadával si prácu. Aj jeho rodičia boli vzorní, výchovou ho viedli k pracovitosti, teda mal dobrý výchovný základ v rodine, čo bolo aj na jeho výsledkoch vidieť.
Svedok ďalej vypovedal, že nebohý V. S. bol vyučený mechanik, resp. baník a cez firmu Alkon začal vykonávať murárske práce. Bez kvalifikácie sa to naučil. Pracoval aj cez víkendy, privyrábal si. V

čase, keď ešte s manželkou spočiatku bývali v Rudňanoch v 3-izbovom byte, mali ho na ich pomery nadštandardne zariadený, bol vzorný otec. Svedok v závere uviedol, že v čase pred nehodou on pracoval v lese a mal vedomosť, keď sa občas stretával s nebohým V. S., že on vtedy nepracoval, hľadal si prácu aj cez jeho brata, ktorý bol murár. Dodal, že do Mesta Spišská Nová Ves k rodičom žalobkyne v 1. rade sa presťahovali preto, lebo v Rudňanoch bývali v podnájme na slobodárke, kde bola rómska komunita a oni z tejto chceli odísť.

97. Svedok Q. R. v svedeckej výpovedi uviedol, že nebohý V. S. pracoval, chodil na fušky, aj jemu niekoľkokrát pomáhal. Aj keď bol Róm, mal úroveň a bol veľmi charakterný človek. Mal svoj cieľ a staral sa o rodinu. On pôsobil ako tréner futbalistov, takže sa s nebohým poznal aj cez futbal. Uviedol, že mal veľmi dobré vzťahy s kolektívom, bol obľúbený. Aj ako rozhodca vystupoval spravodlivo, nenadržiaval ani jednej strane. Nevedel uviesť, akú odmenu dostával za výkon funkcie rozhodcu. Mal vedomosť o tom, že keď sa začínala liga, pískal žiakom a dorastencom, ale aj dospelým. Mal kladný vzťah k práci. Jeho krédom bolo starať sa o rodinu. Robil aj na fuškách. Nikdy nepovedal nie, keď ho niekto požiadal o pomoc.

98. Podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy SR č. 460/1992 Zb. nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

99. Podľa čl. 19 ods. 1, 2 Ústavy SR č. 460/1992 Zb. každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

100. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

101. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

102. Podľa § 13 ods. 1 až 3 Obč. zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1, najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby, alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa ods. 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

103. Ako bolo vyššie uvedené, žalobcovia sa domáhajú voči žalovaným v 1. až 3. rade, náhrady nemajetkovej ujmy, a to z titulu porušenia ich práva na súkromný život s poukazom na to, že žili v spoločnej domácnosti s manželom a otcom, ktorý zomrel pri dopravnej nehode zavinenej žalovaným v 1. rade. Z dokazovania jednoznačne tieto okolnosti vyplynuli, a teda v danom prípade išlo o úmrtie blízkeho človeka, čo bolo stratou, ktorú ani pri najväčšej vôli nemožno ničím nahradiť. Žalobcovia v 2. a 3. rade prišli o otca, teda nielen o živiteľa, ale stratili aj časť svojho vlastného citového života, na ktorý má právo každá ľudská bytosť. Žalobkyňa v 1. rade prišla o manžela, s ktorým viedla príkladný, manželský a rodinný život, čo predstavuje vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným citovým, sociálnym a morálnym väzbám vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvoj a naplňovanie osobností žalobcov, a preto v danom prípade má byť kvalifikovaná ako ujma na osobnostných právach. Citovou ujmou v širšom slova zmysle vo všeobecnosti rozumieme buď prežívanie nepríjemných citov, čiže citovú ujmu v užšom slova zmysle, alebo neprežívanie citov príjemných, čiže citovú stratu. V danom prípade ide o citovú stratu, keďže pozostalí stratili smrťou príbuzného jeho lásku a radosť s ním prežívanú. Zároveň však, čo z dokazovania preukázateľne vyplynulo, pozostalí utrpeli i citovú ujmu v užšom slova zmysle, a to nepríjemné pocity úzkosti, smútku, zúfalstva, šok zo smrti.

104. Z vyššie popísaného dokazovania, a to predovšetkým z výpovedí žalobkyne v 1. rade, výsluchov svedkov, listinných dôkazov a za použitia dôkazného spisu tunajšieho okresného súdu sp. zn. 4T/125/2015, súd vzal v tomto konaní za preukázané, že návrh na náhradu nemajetkovej ujmy je oprávnený a dôvodný. Bolo preukázané, že žalobcovia tvorili s pozostalým plnohodnotnú a fungujúcu

rodinu a im všetkým bola spôsobená nenapraviteľná citová ujma, a to protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade, čím úplne a definitívne stratili možnosť spoločne viesť rodinný a súkromný život, a teda u všetkých troch žalobcov došlo k zásahu do ich osobných a rodinných práv v súvislosti so smrťou ich otca a manžela, čím bola narušená celistvosť rodiny a bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života. Následky sú trvalé a neodstrániteľné, keďže ochudobnenie v citovej oblasti je nenapraviteľné. Hlavne u žalobkyne v 1. rade došlo udalosťou k poškodeniu jej psychického a fyzického zdravia, čo bolo dokazovaním preukázané.

105. Z dokazovania v trestnom konaní bolo preukázané, že ku tragickej udalosti došlo protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade, ktorý z nedbanlivosti spôsobil smrť nebohému V. S. a tento čin spáchal porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, pre ktorý bol aj právoplatne odsúdený. Je teda preukázateľné a nerozporovateľné v tomto konaní, že žalovaný v 1. rade spôsobil smrť človeka. Navyše doposiaľ sa pozostalým nebohého V. S. ani len neospravedlnil, neprijal žiadnu zodpovednosť zato, že zničil život jednej rodine.

106. Čo sa týka námietky žalovaných v 1. až 3. rade týkajúcej sa nefunkčnosti bŕzd nebohého V. S., pre ktoré by mu malo byť pripísané spoluzavinenie na dopravnej nehode, súd sa v tomto konaní zaoberal aj týmito námietkami. Z dôkazného spisu sp. zn. 4T/125/2015 a tam popísaného úrazového deja a právoplatného a vykonateľného rozsudku súd zistil, že na zdokumentovanie dopravnej nehody bol vypracovaný znalecký posudok, kde bol popísaný úrazový dej. Zo znaleckého posudku Ing. Petrom Onderušom, znalcom z odboru cestná doprava, č. 38/2015 (strana 20), z jeho záverov súd zistil, v akom stave sa nachádzali brzdy na bicykli, ktorý patril nebohému. Na strane 51 predmetného posudku sa uvádza, že cyklista mal technickú možnosť zabrániť zrážke, ak by brzdy bicykla, na ktorom jazdil, umožňovali dosiahnuť brzdné spomalenie priemerných hodnôt, ktoré dosahujú bicykle tohto typu a brzdil by plným dosiahnutým účinkom pri reakcii v pôvodnom mieste reakcie. Z uvedeného je zrejmé, že bicykel, ktorý nebohý V. S. použil na prevádzku v cestnej premávke dňa 3. 6. 2015, nespĺňal požiadavky v zmysle vyhlášky č. 464/2009 Z. z. a to konkrétne § 22 ods. 1 písm. a/, čím došlo k porušeniu Zákona o cestnej premávke. V závere teda súd konštatuje, že vzhľadom na vyššie uvedené zistenia pri rozhodovaní o výške nároku nemajetkovej ujmy prihliadal aj na túto okolnosť.

107. Čo sa týka zodpovednosti žalovaného v 2. rade, táto vyplýva z ustanovení § 420 ods. 1 až 3 a § 427 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, pričom v danom prípade sa jedná o zodpovednosť objektívnu ako prevádzateľa motorového vozidla. Námietky žalovanej v 3. rade týkajúce sa nedostatočnej pasívnej legitimácie takto označeného subjektu sú pre daný prípad absolútne irelevantné, nakoľko judikatúra a rozhodnutia, na ktorú žalovaná poukazuje, sú už prekonané. Podľa noriem Európskej únie v rámci členstva Slovenskej republiky v Európskej únii je v danom prípade potrebné použiť nepriamu implementáciu noriem Európskej únie do právneho systému v tom zmysle, že žiaden zákon nezakazuje, aby poisťovňa plnila náhradu škody, pričom podľa smerníc Európskeho súdneho dvora (viď citované vyššie) pod touto náhradou škody sa rozumie aj nemajetková ujma, škoda na živote a podobne.

108. Z dokazovania ďalej súd zistil, že nebohý V. S. zomrel vo veku nedožitých 41 rokov, teda v aktívnom veku, ktorému ani zdravotný stav, ani žiadna iná okolnosť nebránila tomu, aby mohol so žalobcami viesť plnohodnotný rodinný život. Bolo preukázané, že bol to človek vitálny, aktívny, nielen v pracovnom, ale aj v spoločenskom živote. V danom prípade teda súd dospel k záveru, že s poukazom na ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka preukázateľne došlo k neoprávnenému zásahu do súkromia žalobcov, ktorého súčasťou je ich rodinný život, keď z objektívneho hľadiska je strata jedného z členov tohto spoločenstva, celkom neodčiniteľnou ujmou, ktorá stíha jeho zostávajúcich členov. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je potom primeraným prostriedkom obrany proti neoprávnenému zásahu, a preto súd žalobe v tejto časti nároku (bod VIII., IX. a X. výroku žaloby) čo do základu vyhovel.

109. Čo sa týka uplatnenej výšky nemajetkovej ujmy u jednotlivých žalobcov, súd prihliadal na právnu úpravu v iných krajinách Európskej únie, napríklad českú právnu úpravu, ktorá je v tomto smere vyspelejšia a ktorá v § 444 ods. 3 Zákona č. 40/1964 Sb. taxatívne vymenováva výšku jednotlivých nárokov pozostalých, a ustanovuje za škodu usmrtením jednorazové odškodnenie pre pozostalých vo výške 240.000,- Kč. Zároveň súd poukazuje na doterajšiu platnú právnu judikatúru súdov SR, ktoré príkladne vymenovala aj žalovaná v 3. rade v písomnom vyjadrení k výške požadovanej nemajetkovej ujmy (rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo/77/2009, 4Cdo/139/2011, 3Cdo/288/2012, rozsudok Krajského

súdu v Žiline sp. zn. 7Co/161/2016 a podobne). Zároveň súd má zato, že pri výške nemajetkovej ujmy možno analogicky použiť ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, kde v zmysle ustanovenia § 17 ods. 3 výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ods. 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom a spoločenskom živote. Výška náhrady nemajetkovej ujmy by teda nemala byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodenými násilnými trestnými činmi.

110. Bez ohľadu na vyššie uvedené po preukázaní, že žalobcovia v danom prípade majú nárok na nemajetkovú ujmu, je potrebné konštatovať, že nimi požadovaná náhrada u každého z nich vo výške po 400.000,- eur, t. j. celkovej výške 1.200.000,- eur, je krajne a absolútne neprimeraná. S odkazom na vyššie uvedené preto súd redukoval požadovaný nárok žalobcov na zákonom primeranú sumu.

111. U žalobkyni v 1. rade bral do úvahy predovšetkým tú skutočnosť, že táto ako manželka nebohého utrpela najväčšiu citovú a morálnu ujmu, keď prišla o manžela, a preto jej súd priznal nárok na nemajetkovú ujmu vo výške 10.000,- eur. U žalobcov v 2. a 3. rade súd znížil nimi požadovaný nárok na nemajetkovú ujmu u každého na sumu po 8.000,- eur, ktorá sa javí primeraná daným okolnostiam prípadu. Súd pri stanovovaní výšky priznaných súm vychádzal zo zásady primeranosti a riadil sa aj kritériom zohľadnenia druhej, teda škodovej strany, pričom bral do úvahy ekonomickú realitu, teda schopnosť uhradiť spoločne a nerozdielne žalovanú sumu žalovanými v 1. až 3. rade v čase rozhodovania a aj následne po ňom.

112. V závere súd považuje za potrebné poukázať na tú skutočnosť, že právna zástupkyňa žalobcov pri vypracovávaní žaloby zo dňa 12. 8. 2016 v navrhovanom znení petitu rozsudku v bode VIII., IX. a X. uviedla, že žalovaní v 1., 2. a 3. rade sú povinní zaplatiť žalobkyni v 1. rade 3x po 400.000,- eur, z čoho by vyplývalo, že žalobcovia v 2. a 3. rade sa nedomáhajú náhrady nemajetkovej ujmy. Z obsahu žalobného návrhu, z jeho odôvodnenia a hlavne vychádzajúc z výsledkov dokazovania a záverečných prejavov je však zrejmé, logické a zrozumiteľné, že aj žalobcovia v 2. a 3. rade sa domáhajú nároku na nemajetkovú ujmu (teda nielen manželka, ale aj deti nebohého V. S.). Z textu písomného petitu žalobného návrhu je teda zrejmé, že pri jeho vyhotovovaní došlo k technickej, resp. prepisovacej chybe, a preto súd vychádzajúc z obsahu podania žaloby rozhodoval aj o nároku žalobcov v 2. a 3. rade. Pritom analogicky vychádzal z I. až VII. bodu výroku navrhovaného rozsudku, kde sú správne označení žalobcovia v 1., 2. a 3. rade.

113. Podľa § 255 ods. 2 C.s.p. ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

114. Podľa § 262 ods. 1 C.s.p. o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

115. Podľa § 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

116. Žalobcovia sa domáhali dvoch nárokov, a to náhrady nemajetkovej ujmy, kde výška nároku závisela od úvahy súdu. Ďalej sa domáhali náhrady pozostalostnej úrazovej renty, kde v celom rozsahu bol tento nárok zamietnutý, teda v 50 % boli plne neúspešní. V konaní mali teda žalobcovia aj žalovaní rovnakú čiastočnú úspešnosť aj neúspešnosť, preto sa súdu javilo spravodlivé o trovách konania rozhodnúť v zmysle ustanovení § 255 ods. 2 C.s.p. a vyrieknuť, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

117. Podľa § 4 ods. 2 písm. i/ zákona č. 71/92 Zb. o súdnych poplatkoch žalobcovia v konaní o náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy, ktoré im boli spôsobené trestným činom, sú od poplatkov oslobodení, preto súd v tomto konaní k tejto povinnosti zaviazal žalovaných podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/92 Zb. (6 % z 26.000,- eur).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v § 365 odseku 1 CSP , ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.